

**Fiscalitatea în România –
actualitate și perspective**

**DOBROTĂ GABRIELA, prof. univ.dr.
CHIRCULESCU MARIA FELICIA, asist.
univ. drd.
UNIVERSITATEA CONSTANTIN
BRÂNCUȘI DIN TÂRGU JIU**

**Taxation in Romania - News and
Perspectives**

**DOBROTĂ GABRIELA, prof. PhD,
CHIRCULESCU MARIA FELICIA,
Assist. Phd. candidate.
“CONSTANTIN BRANCUSI”
UNIVERSITY FROM TÂRGU JIU**

Rezumat

Permanenta mișcare în care se află mediul economic, implicațiile crizei economico-financiare asupra acestuia, necesitatea corelării legislative cu prevederile existente în structuri funcționale, nevoia tot mai mare a statului de resurse financiare sunt doar câțiva factori ce impun o adaptare permanentă a sistemului fiscal din țara noastră. Reforma declanșată în momentul trecerii la economia de piață a continuat în diferitele etape parcurse în lungul și dificilul drum spre dezvoltarea economică. În lucrare sunt prezentate aspecte fundamentale ale sistemului fiscal din România precum și măsuri necesare pentru asigurarea unei corelații între obiectivele fiscale și cele economice.

Cuvinte cheie: sistem fiscal, reformă fiscală, impozite directe, impozite indirecte

Clasificare JEL : H25, H32

1. Introducere

Pentru îndeplinirea rolului și funcțiile sale, statul trebuie să mobilizeze resurse și să efectueze o serie de cheltuieli bănești, realizând o repartitie a sarcinilor publice între membrii societății, persoane fizice și juridice. Instrumentul financiar și juridic prin care se asigură acest deziderat este reprezentat de obligația fiscală sub forma impozitelor, taxelor și altor sarcini fiscale specifice fiecărui sistem fiscal și fiecărei etape istorice în parte. Prin intermediul pârghiilor oferite de sistemul fiscal, statul obține resursele necesare pentru finanțarea cheltuielilor publice determinate de nevoile publice, acesta putând fi considerat un instrument al politicii fiscale la îndemâna Guvernului pentru implementarea unei politici economice a statului respectiv. Raportarea la un sistem fiscal nu trebuie realizată doar din punct de vedere financiar ci în concordanță cu consecințele sale în plan economic, financiar și social având în vedere aspecte cum sunt: obiectul impunerii, felul impunerii,

Abstract

The constant motion in which the economic environment is found, the financial implications of the economic crisis on it, the need to correlate the existing legislative provisions in functional structures, the increasing need of the state for financial resources are just a few factors that require a permanent adaptation of the tax system in our country. The reform started in the transition to a market economy and continued in the various steps taken in the long and difficult road to economic development. In this paper are presented the fundamental aspects of the tax system in Romania as well as the measures necessary to ensure a correlation between the fiscal and economic objectives.

Key words: tax system, tax reform, direct taxes, indirect taxes

JEL classification: H25, H32

1. Introduction

To fulfill its role and functions, the state must mobilize resources and conduct a series of expenditures, making a public distribution of tasks between the members of society, both individuals and businesses. The financial and legal instrument that ensures this goal is the tax liability in the form of taxes and other fiscal burdens for the specific tax system, and each historical stage separately. By using the levers offered by the tax system, the state obtains resources to finance public expenditure due to public needs, and thus it can be considered an instrument of fiscal policy to reach the Government to implement an economic policy of the state. Reporting to a tax system should not be done just financially but in line with its consequences in the

categoriile sociale sau socio-profesionale supuse impunerii, dimensiunea și frecvența unor fenomene de evaziune fiscală ori de repercutare a impozitelor și taxelor și beneficiarii acestora. În acest context, componenta fiscală a politicii unui stat este fundamentală, impunându-se revizuirea ei în corelație cu realitățile existente la nivelul economiei. Dar, acest aspect nu trebuie să devină un element de permanență, generând modificări repetate ale legislației fiscale, efectul negativ asupra activității economice fiind evident. În țara noastră, s-au înregistrat schimbări însemnate la nivelul legislației fiscale, datorită necesității adaptării la cerințele economiei de piață. Acestea nu au determinat însă numai aspecte pozitive (ne raportăm aici la frecvența modificărilor legislative, la impactul asupra investitorilor, la caracterul stufos al prevederilor legale, la numărul mare de obligații fiscale etc.). Ca urmare, un sistem fiscal trebuie să fie supus unor reforme, dar la baza realizării acestora trebuie să stea principii raționale astfel încât să se asigure stabilitate mediului economic și un cadru favorabil dezvoltării.

2. Aspecte privind reforma fiscală în România

Instituirea cotei de 16% a generat numeroase controverse, fiind considerată de foarte mulți susținători ai impozitării progresive ca fiind inechitabilă. Dar, în lucrarea de față, nu ne propunem o analiză comparativă a celor două sisteme de impozitare, ci ne vom limita la o evidențiere a pașilor parcurși în construirea sistemului fiscal actual, în special după 2005, cota unică fiind exponentul unei etape importante în cadrul acestui proces. Această cotă a fost extinsă și la veniturile din investiții începând cu anul 2006, când a fost instituită asupra veniturilor din dividende și dobânzi.

Principalele obiective ale sistemului fiscal implementat în 2005 și revizuit în 2007 au fost: procurarea unor venituri într-un volum cât mai mare, sporirea investițiilor directe, diminuarea economiei subterane, stimularea economisirii, crearea de locuri de muncă. Au fost însă atinse aceste obiective sau au rămas la nivelul de ținte? O analiză a situației înregistrată în țara noastră evidențiază faptul că s-a reușit doar creșterea investițiilor străine (9,1 miliarde euro în 2006) și o creștere economică de 7,7% în 2006, celelalte obiective rămânând la stadiul de deziderat. Astfel, performanțele anului 2005, dimensionate la nivelul PIB, al producției industriale, productivității muncii în industrie, deficitului de cont curent etc., s-au poziționat sub cele aferente anului 2004 (manifestarea unor probleme dificile pentru țara noastră, cum ar fi inundațiile, gripa aviara, nu pot explica în totalitate aceste rezultate). Mai mult, stimularea consumului s-a repercutat asupra deficitului balanței comerciale, care s-a adâncit de la

economic, financial and social aspects regarded, such as: the subject of the imposition, the sort of taxation, the social or socio - professional categories subjected to taxation, the size and frequency of events of tax evasion or the reflection of taxes and their beneficiaries.

In this context, the fiscal component of the policy of the state is fundamental, requiring its revision is correlated with the existing realities in the economy. But this should not become an element of permanence, generating repeated changes in tax laws, the negative effect on economic activity is evident.

In our country, there have been significant changes in the tax law because of the need to adapt to the requirements of the market economy. However they have not determined only positive aspects (we refer here to the frequency of legislative changes, the impact on investors, the leafy character of the law, the high number of tax obligations, etc.).

Therefore, a tax system should be subject to reforms, but at the base of their implementation should stay rational principles so as to ensure the stability of the economic environment and a favorable development.

2. Aspects of the tax reform in Romania

The establishment of the rate of 16 % generated much controversy and is considered by many supporters of progressive taxation as unfair. But, in this paper, we do not propose a comparative analysis of the two tax systems, but we will limit ourselves to highlighting the steps between the current tax system construction, especially after 2005, the unique rate is the exponent of an important step in this process.

This rate has been extended to investment income since 2006, when it was imposed on revenues from dividends and interest.

The main objectives of the tax system implemented in 2005 and revised in 2007 were: the purchase of revenue in a maximum amount, increasing direct investment, reducing the underground economy, stimulating savings, creating jobs. But these objectives were achieved or remained just a target? An analysis of the situation registered in our country shows that they only managed to increase foreign investment (9.1 billion euros in 2006) and achieve a growth of 7.7 % in 2006, while the other objectives remained at the stage of goals.

Thus, the performance of 2005, designed to the GDP, of the industrial production, of the labor productivity in industry, etc. the current account

un an la altul.

Modificările suportate de reglementările fiscale au fost și rezultat al necesității alinierii la sistemul fiscal din UE. Acestea s-au raportat în principal la impozitarea indirectă, și mai puțin la cea directă. Totuși, s-au înregistrat și necesitatea coordonării impozitării directe la nivel european, în special ca urmare a creșterii volumului tranzacțiilor intracomunitare. La nivelul impozitului pe profit s-a urmărit alinierea reglementărilor privind prețurile de transfer și sediul permanent, corespunzător prevederilor internaționale în domeniu, regulile de impozitare a profiturilor realizate de firmele rezidente rămânând la latitudinea autorităților române. Schimbările efectuate au avut efecte pozitive întrucât s-a asigurat o uniformizare din punct de vedere al impozitării dividendelor primite de societățile rezidente de la agenți economici din UE. În același timp, s-a asigurat și neutralitatea fiscală în cazul fuziunii unei persoane juridice române cu o persoană juridică străină, dintr-o țară membră a UE. După anul 2005, structura contribuabililor a fost îmbunătățită de-a lungul timpului, din anul 2010, în categoria contribuabililor fiind incluse și entitățile cu sediul social în România, înființate potrivit legislației europene.

Un alt aspect reglementat a fost cel al stabilirii unui nivel al gradului de îndatorare pentru care permite deductibilitatea dobânzilor. Începând cu 1 ianuarie 2005, s-a impus un nivel al gradului de îndatorare, calculat ca raport între valoarea medie a capitalului împrumutat cu termen scadent mai mare de 1 an și valoarea medie a capitalului propriu. Trebuie menționat însă faptul că neinclusiunea împrumuturilor de la bănci în categoria împrumuturilor pentru care se limitează deductibilitatea dobânzilor prin gradul de îndatorare a contribuit la dezvoltarea sistemelor de creditare pentru dezvoltarea afacerilor.

Fiscalitatea indirectă a suportat mai multe modificări în scopul armonizării. Astfel, necesitatea asigurării unei compatibilități între sistemele de TVA a impus prevederi obligatorii pentru toate statele membre UE. Spre exemplu, în cazul îndeplinirii condițiilor impuse de legislație, toate statele membre trebuie să scutească de tva livrările intracomunitare. Efectul benefic se manifestă în sensul simplificării comerțului intracomunitar, rezultând și o îmbunătățire a fluxului de numerar la nivelul agenților economici. Dar, o astfel de măsură a impus și stabilirea unui sistem de raportare a tranzacțiilor intracomunitare, care de multe ori este perceput ca fiind o componentă administrativă birocratică. Posibilitatea stabilirii cotei standard de tva, corespunzător politicii și necesităților bugetare în intervalul 15-25%, a fost utilizată în țara noastră în 2010, când s-a înregistrat o majorare de la 19% la 24%. Modificările sistemului de impozitare la nivelul tva nu s-au limitat la necesitatea armonizării. Astfel, în perioada 2005-2007, s-au înregistrat

deficit, were positioned below those of 2004 (the manifestation of challenging problems for our country, such as floods, avian influenza can not fully explain these results). Moreover, stimulating consumption has passed on the trade deficit, which widened from one year to another.

The amendments supported by tax regulations were also the result of the need to align the tax system to the one in the EU. They were reported mainly to indirect taxes, and less to the direct ones. However, there has been the need for coordination at European level of direct taxation, particularly due to the increase of intra-community transactions.

As for the income tax, there was intended the alignment of the rules on transfer pricing and permanent establishment, corresponding to the international rules of taxation, income taxes of the profits made by resident companies, leaving it to the Romanian authorities. The changes made have had positive effects as it ensured a uniformity in terms of taxation of dividends received by companies resident in EU. At the same time, there was ensured tax neutrality legal merger of a romanian entity with a foreign entity, from an EU country. After 2005, taxpayers structure has been improved over time, and since 2010, included in the category of taxpayers being the entities with headquarters in Romania, established under European law.

Another issue covered was that of establishing a level of indebtedness for allowing interest deductibility. Starting from 1 January 2005, has imposed a level of indebtedness, calculated as the ratio between the average maturity of borrowed capital with a due date of more than a year and the average value of equity. It should be noted however, that not including loans from banks in the category of loans for which interest deductibility is limited by the degree of indebtedness, has been developing systems for business credit.

Indirect taxation underwent several changes in order to harmonize. Thus, the need to ensure compatibility between VAT systems imposed mandatory provisions for all EU Member States. For example, if the conditions imposed by legislation are met, all Member States must exempt intra-community deliveries of the VAT rate.

The beneficial effect is manifested in the sense that it simplifies intra-community commerce, resulting in improved cash flow to the operators. But such a measure, imposed and establish a reporting system for intra-community transactions, which often is perceived as a bureaucratic administrative component.

The possibility of setting the standard rate of VAT, according to policy and budgetary needs in the range of 15-25 %, was used in our country in 2010, when there was registered an increase from 19

schimbări în sfera taxei pe valoarea adăugată cu impact semnificativ asupra mediului de afaceri în cadrul domeniului imobiliar (aplicarea măsurilor simplificate pentru vânzarea de clădiri și terenuri) precum și la nivelul societăților de televiziune prin cablu (eliminarea scutirii pentru serviciile de difuzare prin cablu). Referitor la accize, necesitatea armonizării cu prevederile UE a dus la o creștere treptată a acestora, întrucât nivelul stabilit în România era mult mai mic decât cel existent în UE. Măsurile adoptate s-au repercutat asupra prețurilor produselor afectate de accize.

3. Particularități ale sistemului fiscal din România

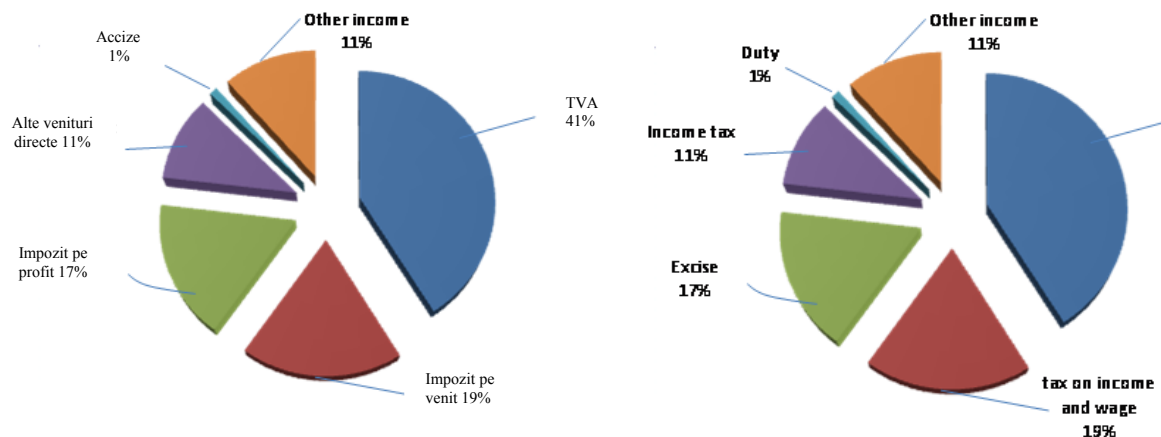
O particularitate a sistemului fiscal din România comparativ cu țările UE27 constă în structura veniturilor încasate la bugetul de stat. În acest sens, în România, veniturile obținute la buget sunt dependente de veniturile din taxele și impozitele indirecte (TVA, accize, taxe vamale etc.), în timp ce, în Uniunea Europeană, contribuțiile celor trei mari categorii de impozite și taxe (impozite directe, indirecte și contribuțiile sociale) la formarea veniturilor au niveluri relativ apropiate. Spre exemplu, în Danemarca veniturile bugetare sunt determinate în proporție de 61,2% din impozite directe și 37,1% din impozite indirecte. Dacă ne raportăm la aceeași țară, putem constata și faptul că, deși are un grad de fiscalitate ridicat, nivelul veniturilor fiscale în PIB avea în 2008 o valoare de 48,2% în timp ce în țara noastră ponderea veniturilor fiscale în PIB a fost doar 28% (există însă și țări în care gradul de fiscalitate este mai mic comparativ cu România, dar nivelul veniturilor fiscale este mai mare (Marea Britanie, Letonia, Malta). În 2009, nivelul veniturilor fiscale raportate la PIB (impozite și contribuții sociale) în România a fost de 27,1%, cu 11,7% sub valoarea mediei din UE 27. În același an, dacă se are în vedere ponderea veniturilor fiscale în PIB, România ocupa penultimul loc în cadrul UE, sub nivelul înregistrat în Bulgaria (28,9%), Ungaria (39,5%) și Slovacia (28,8%). În țara noastră, se înregistrează o pondere mai mare a veniturilor din impozitele indirecte (41%), cu 7% mai mari față de media UE în timp ce impozitele directe generează o masă a veniturilor fiscale de 24% (cu 8% mai mici față de media UE).

Alte impozite
indirecte 11%

% to 24 %. Changes in the VAT tax system were not limited to the need for harmonization. Thus, in 2005-2007, there have been changes in the scope of VAT with significant environmental impact in the real estate business (simplified measures for the sale of buildings and land) and the cable companies (removing the exemption for cable broadcast services). On excise duties, the need for harmonization with the EU led to a gradual increase of them, as the level set in Romania was much lower than in the EU. The measures adopted were passed on to prices of products affected by excises.

3. The Peculiarities of the tax system in Romania

A peculiarity of the taxation system in Romania compared to EU27 countries lies in the structure of income received by the state budget. In this respect, in Romania, the budget revenues are dependent on revenues from indirect taxes (VAT, excise duties, etc.), while in the European Union, the contributions of the three major categories of taxes (direct taxes, indirect taxes and social security contributions) to the formation of income have levels relatively close. For example, in Denmark, budgetary revenues are determined at a rate of 61.2 % from direct taxes and 37.1 % from indirect taxes. If we refer to the same country, we can find that, although it has a high degree of taxation, the tax revenue in GDP in 2008 had a value of 48.2 % while in our country the share of tax revenues to GDP was only 28 % (there are also countries where the degree of taxation is lower compared to Romania, but tax revenue is higher (United Kingdom, Latvia, Malta). In 2009, tax revenue to GDP (taxes and social contributions) in Romania was 27.1%, with 11.7 % below the EU27 average. In the same year, if we take into account the share of tax revenue to GDP, Romania ranked second lowest in the EU below the level in Bulgaria (28.9 %), Hungary (39.5 %) and Slovakia (28.8 %). In our country, there is a higher proportion of revenue from indirect taxes (41 %), with 7 % higher than EU average while direct taxes generates a table of tax income of 24 % (8 % lower than the EU average).

Graficul nr. 1 Ponderea impozitelor directe și indirect în totalul veniturilor fiscale în România în anul 2010

Chart no. 1 The weight of direct and indirect taxes in total tax revenue in Romania since 2010

Ponderea deținută de impozitele directe în cadrul veniturilor fiscale s-a diminuat de la aproximativ 50% în anii '90 până la 24% în 2009, aceeași tendință manifestându-se și la nivelul ponderii impozitelor directe în totalul veniturilor bugetare. În acest context, este clar faptul că ne bazăm mai mult pe impozitele indirecte în defavoarea celor directe, fapt determinat și de evoluția economiei dar și de măsurile fiscale adoptate.

Un alt aspect ce trebuie evidențiat se raportează la faptul că, deși fiscalitatea din România este una medie față de țările Uniunea Europeană, situându-se la un nivel relativ apropiat de Irlanda sau Slovacia (unde se aplică o cotă unică de 19% atât pentru venituri, cât și pentru TVA) și mult mai redusă atât față de cea din țările UE15, de exemplu, Suedia, Franța sau Danemarca, cât și în comparație cu unele dintre țările nou-venite în UE în anul 2004, precum Cehia sau Ungaria, veniturile colectate nu sunt similare. Gradul de colectare din România este redus, administrarea obligațiilor fiscale este ineficientă iar economia subterană înregistrează valori însemnate. Acest aspect este reliefat și de gradul redus de colectare, în condițiile aceleiași rate de impozitare, de doar 6,7% din PIB din TVA în anul 2009, față de 9,1% din PIB în Estonia, 7,4% în Lituania și 7,1% în Cehia. De asemenea, Bulgaria colecta în 2009 8,9% din PIB din TVA, în condițiile în care cota standard era doar cu 1 punct procentual mai mare decât în România, structura economiei fiind relativ similară cu cea a României.

Pentru anul 2009, se constată o diminuare atât la nivelul veniturilor totale cât și la cel al veniturilor fiscale, fapt ce se explică prin prisma efectelor crizei economico-financiare asupra rezultatelor agenților economici dar și a măsurilor adoptate de guvern, care nu au fost în măsură să

The shares of direct taxes in tax revenue has declined from about 50 % in the 90 to 24 % in 2009, the same trend showing also at the level of the share of direct taxes in total revenues. In this context, it is clear that we rely more on indirect taxes over direct ones, which is determined by economic developments and also the fiscal measures taken.

The shares of direct taxes in tax revenue has declined from about 50 % in the 90 to 24 % in 2009, the same trend showing also at the level of the share of direct taxes in total revenues. In this context, it is clear that we rely more on indirect taxes over direct ones, which is determined by economic developments and also the fiscal measures taken.

Another aspect worth mentioning is reported to the fact that, although taxation in Romania is average compared to the ones from the European Union, reaching a level close to Ireland and Slovakia (where there is applied a single rate of 19 % for both income, and VAT) and much lower than in the EU15 countries, eg Sweden, France and Denmark, and also compared with some of the newcomers in the EU countries in 2004, like the Czech Republic or Hungary, income collected are not similar. The degree of collection in Romania is reduced, the administration of tax liability is inefficient and the underground economy values are significant. This aspect is emphasized by the low level of collection, under the same tax rate of only 6.7 % in GDP of VAT in 2009, compared to 9.1% of GDP in Estonia, 7.4% in Lithuania and 7.1% in the Czech Republic. Bulgaria also collects 8.9 % of GDP in 2009 from VAT, while the standard rate was only 1 percentage point higher than in Romania, the economic structure is relatively similar to that of Romania.

stimuleze sectorul privat (ne raportăm aici în special la impozitul minim introdus în 2009).

Presiunea fiscală aferentă impozitelor directe (11%) (calculată ca raport între nivelul impozitelor directe și PIB) plasează România, în anul 2009, din punct de vedere ierarhic, în UE27, pe locul 24 cu un nivel de 6,6%. Locul 1 l-a ocupat Danemarca (30,1%) urmată de Suedia (17%). O analiză a acestei presiunii la nivelul statele membre ale Uniunii Europene ne permite să precizăm că aceasta tinde să fie mai ridicată în țările în care redistribuirea veniturilor constituie un obiectiv important al autorităților guvernamentale, precum Danemarca, Suedia, Finlanda, Belgia sau Marea Britanie.

Și în cazul presiunii aferente impozitelor indirecte România se poziționează pe ultimele locuri în UE27, alături de Spania (8,7%), Letonia (10,6%) și Slovacia (10,3%). La nivelul presiunii aferente impozitelor indirecte nu mai există discrepanțe între țările dezvoltate și cel mai puțin dezvoltate. Dacă în cazul presiunii impozitelor directe, în anul 2009, în UE27 nivelul minim înregistrat a fost de 6% (Bulgaria), iar nivelul maxim înregistrat de 30,1% (Danemarca), diferența dintre cele două extreme fiind de 24,1%, în cazul presiunii impozitelor indirecte diferența dintre valoarea minimă (Spania – 8,7%) și valoarea maximă (Suedia – 18,9%) este de numai 10,2 puncte procentuale.

În cuantificarea obligațiilor fiscale apreciem că ar trebui luate în considerare alături de impozitele directe și indirecte și contribuțiile sociale. În România, măsurile fiscale promovate de autoritățile fiscale, alături de alți factori, printre care se numără calitatea gestionării creanțelor fiscale ale statului și gradul de conformare la impozit, au influențat volumul și structura prelevărilor obligatorii reprezentate de totalitatea impozitelor, taxelor și contribuțiilor percepute la bugetele publice componente ale bugetului general consolidat, și implicit presiunea exercitată de acestea.

Analizând presiunea generată de contribuțiile sociale la nivelul UE27 constatăm că majoritatea statelor au adoptat măsuri care au dus la reducerea acestui indicator. Ponderea contribuțiilor pentru asigurările sociale în PIB înregistrează variații diferite de la o țară la alta. De exemplu, în anul 2009 această presiune a fost de 1,9% în Danemarca, 11,9% în Suedia, 16,7% în Belgia, 18,3% în Franța și 17,1% în Germania. În general, țările cu un nivel ridicat al impozitului pe salarii sunt caracterizate de contribuții pentru asigurările sociale mari. Mărirea acestor contribuții determină nivelul de protecție socială existent la nivelul țării. În statele membre ale Uniunii Europene în care se înregistrează un nivel scăzut al contribuțiilor sociale, există un sistem privat puternic al asigurărilor sociale.

Comparând România cu celelate state membre ale Uniunii Europene, din punct de vedere al presiunii

For the year 2009, there was a decrease in both total income and tax revenue, which is explained in terms of the economic and financial crisis on the economic results of the economic agents and the measures taken by the government, which were not able to stimulate the private sector (we refer here specifically to the minimum tax introduced in 2009).

Fiscal pressure related to direct taxes (11%) (calculated as ratio between the direct taxes and GDP) places Romania in 2009, in terms of hierarchy, in the EU27, on the 24th place with a level of 6.6%. First place has been occupied by Denmark (30.1%) followed by Sweden (17%). An analysis of the pressure in the EU Member States allows us to say that this tends to be higher in countries where income redistribution is an important objective of government authorities, such as Denmark, Sweden, Finland, Belgium and Britain.

And in case pressure related indirect taxes Romania is the last place in the EU27, next Spain (8.7%), Latvia (10.6%) and Slovakia (10.3%). At the pressure level related indirect taxes, there is no discrepancy between developed country and less developed. If pressure for direct taxes, in 2009, in EU27, recorded minimum was 6% (Bulgaria) and maximum recorded was of 30.1% (Denmark), the difference between the two extremes being 24.1%, in the case pressure related indirect taxes, difference between the minimum value (Spain - 8.7%) and maximum (Sweden - 18.9%) is only 10.2 percentage points. In quantifying the tax liability we appreciate consider should that, along with direct and indirect taxes and the social contributions. In Romania, fiscal measures pursued by the tax authorities, along with other factors, including management state tax claims and the degree of tax conformation, have influenced the volume and structure all mandatory taxes and contributions collected by the budgets public, components the general government, and thus pressure them.

Analyzing the pressures generated by the social contributions in the EU27, we ascertain that most states have adopted measures that have reduced this indicator. The share of social security contributions in the GDP, record different variations from country to country. For example, in 2009 the pressure was 1.9% in Denmark, Sweden 11.9%, 16.7% in Belgium, France 18.3% and 17.1% in Germany. In general, countries with high payroll taxes are characterized by high social security contributions. The size of these contributions determines the level of existing social protection in the country. In European Union Member States where there is a low level of social contributions, there is a strong private system of social insurance.

Comparing Romania with the other members of the of the European Union, in terms of pressure

prelevărilor obligatorii (presiunea generată de impozitele directe, indirecte și de contribuțiile sociale), la nivelul anului 2009, observăm că ne poziționăm pe penultimul loc cu un nivel al acestei presiunii de 28% (ultimul loc fiind ocupat de Lituania cu un nivel al presiunii prelevărilor obligatorii de 26,5%). La nivelul anului 2011, media comunitară a gradului de fiscalitate este de aproximativ 38,4%, în timp ce în țara noastră se înregistrează un nivel de aproximativ 27%. În ciuda acestei realități cifrice, contribuabilii români au resimțit agresivitatea fiscalității, deoarece fiscalitatea din România, deși comparabilă cu țările comunitare, nu poate fi apreciată fără a ține cont de faptul că PIB pe cap de locuitor este mult inferior față de cel realizat în alte țări din UE. Experiența practică a demonstrat că, la un nivel aproximativ egal al presiunii prelevărilor obligatorii, aceasta este mult mai ușor suportabilă în situația unui PIB pe locuitor mai mare față de țara în care nivelul său este mai redus.

Această diferență care există între fiscalitatea moderată din România și percepția contribuabililor asupra nivelului greu suportabil se explică prin faptul că, gradul de suportabilitate a fiscalității nu depinde numai de nivelul absolut al obligațiilor de natură fiscală, ci și de mărimea bazei de suportare a acesteia (PIB).

Analiza strictă a cifrelor dă însă, o imagine falsă al impactului economic al fiscalității. Astfel, dacă în țările cu fiscalitate ridicată, venitul rămas la dispoziția contribuabilului, este suficient pentru satisfacerea nevoilor sale, acest lucru nu este valabil și pentru România, unde deși presiunea fiscală este scăzută, fiind aplicată la un nivel redus al venitului, suma rămasă la dispoziția contribuabilului nu este suficientă pentru un trai decent. De asemenea, țările cu o fiscalitate ridicată oferă în schimbul acesteia bunuri și servicii publice într-o cantitate și calitate suficientă să diminueze percepția reală a poverii fiscale, ceea ce considerăm că nu se întâmplă în România, unde percepția contribuabilului este aceea că banul plătit către stat nu se mai întoarce către el.

4. Concluzii

Deși sistemul fiscal vizează în principal, procurarea resurselor necesare statului, în prezent el nu poate fi privit ca un simplu mecanism utilizat pentru acoperirea cheltuielilor publice. Astfel, prin pârghiile pe care le oferă, statul poate să exercite o intervenție în economie în scopul eliminării sau diminuării impactului negativ al acțiunii unor factori perturbatori. Inexistența unui sistem fiscal coerent înainte de 1989 și aplicarea unei politici graduale de construire a acestuia și-a pus amprenta asupra eficienței măsurilor fiscale și mai ales, asupra întregului sistem economic.

Volumul, structura veniturilor fiscale precum

compulsory levies (pressure generated by direct taxes, indirect and social security contributions) in the year 2009, we observe that our position is on the penultimate place, with by 28% pressure level (last place is occupied by Lithuania with a pressure level of compulsory levies 26.5%). In the year 2011, the average level of taxation in the Community is about 38.4%, while the our country recorded a level of about 27%. Despite this numerical reality, Romanian taxpayers have felt the fiscality aggression, because taxation in Romania, although comparable with Community countries, can not be assessed without taking into account the fact that GDP per capita is much lower than that achieved in other countries EU. Experience has shown that, at a pressure approximately equal to levy mandatory, it is much easier bearable when the GDP per capita is higher than in the country where its level is lower.

This difference between moderate taxation in Romania and the taxpayers perception on hard bearable level is the fact that affordability level taxation depends not only on the absolute level of obligations of a fiscal nature, but also the size of its bearing base (GDP). Strict analysis of the figures gives a false picture of the economic impact of taxation.

Thus, if in countries with high taxation, the remaining income to the taxpayer, it is sufficient to meet its needs, this is not true for Romania, where although the tax burden is low and is applied to low income, the balance available to the taxpayer is not sufficient for a decent living.

Also, the countries with a high taxation offers instead goods and services in sufficient quantity and quality to reduce the real perception of the tax burden, what we do not believe that happens in Romania, where taxpayers perception is that money paid at State do not come back.

4. Conclusions

Although the tax system mainly aims to provide resources for the state, now it can not be viewed simply as a mechanism for covering public expenses. Thus, through the leverage they provide, the state may exercise intervention in the economy to eliminate or reduce the negative impact of the action of disturbing factors. The lack of a coherent tax system before 1989 and the implementation of a gradual policy of building it has had an impact on the effectiveness of fiscal measures and especially on the economic system as a whole.

The volume, the structure of the tax revenue as well as the pressures exerted were decisively influenced by fiscal policy measures promoted by the tax authorities of our country, during 1990-2010, among other factors, including the management of the state's tax claims and the degree of voluntary tax

și presiunea exercitată de acestea au fost influențate decisiv de măsurile de politică fiscală promovate de autoritățile fiscale din țara noastră, în perioada 1990-2010, alături de alți factori, printre care calitatea gestionării creanțelor fiscale ale statului și gradul de conformare voluntară la impozit.

Modul de percepere de către contribuabili a sarcinii fiscale poate influența decisiv fenomenul evazionist. În acest sens, Institutul Fraser subliniază că economia subterană crește sau scade în funcție de modul în care indivizii percep nivelul taxelor directe și indirecte, reglementările guvernamentale și valorile cheltuielilor guvernamentale. Economistul Peter Spiro afirmă că în rândul țărilor OCDE, caracterizate prin cele mai mari niveluri ale taxelor, la un procent de creștere a acestora se constată o creștere a nivelului economiei subterane cu 0,25%. În același sens, Richard Cebula afirmă că dacă rata impozitului pe venit crește cu un procent, economia subterană crește cu 1,4 %. În SUA studiile econometrice au estimat că veniturile nedeclarate cresc cu 0,2% pentru fiecare procent cu care crește valoarea veniturilor statului obținute din taxe.

În acest context, în categoria reglementărilor de natură fiscală ce pot favoriza economia subterană se înscriu: modificarea repetată a legislației fiscale; emiterea unor reglementări arbitare, cu posibilitatea de interpretare aleatorie; realizarea unor discriminări în domeniul fiscal; lipsa de credibilitate a acțiunilor organelor competente; existența unei legislații stufoase etc.

În concluzie, putem spune că este necesară acțiunea în următoarele direcții:

- Îmbunătățirea administrării fiscale și asigurarea unei stabilități a legislației fiscale;
- Elaborarea unei strategii fiscale pe termen lung;
- Includerea taxelor parafiscale în Codul fiscal;
- Aplicarea profesionistă a reglementărilor fiscale în scopul stimulării dezvoltării economice;
- Îmbunătățirea gradului de colectare a impozitelor și taxelor;
- Adoptarea unor măsuri fiscale care să stimuleze munca;
- Eliminarea dificultăților pentru exportatori, firmele de construcții și IMM-uri;
- Reducerea contribuțiilor sociale;
- Stimularea investițiilor ce generează valoare adăugată.

5. Bibliografie

[1] Dobrotă, G., Ungureanu D., Chirculescu M.F., Politică fiscală și dezvoltarea economică, IECS 2010, Sibiu;

compliance.

The perception by taxpayers of the tax burden can decisively influence the phenomenon of tax evasion. In this respect, the Fraser Institute points out that the underground economy rises or falls depending on how people perceive the direct and indirect taxes, the government regulations and the government spending values. The economist Peter Spiro said that among OECD countries, characterized by the highest levels of taxes, for every percent of growth is registered an increase of the underground economy level of 0.25%. Likewise, Richard Cebula said that if the tax rate rises by one percentage point, the underground economy increases by 1.4%. In the U.S., the econometric studies have estimated that unreported income rose by 0.2% for each percentage that increases the amount of revenue from state taxes.

In this context, in the category of fiscal rules that can foster the underground economy we can find: repeated changing of tax legislation; issuance of arbitrary regulations; with the possibility of random interpretation; implementation of tax discrimination; lack of credibility of the actions of the authorities; the existence of thick legislation.

In conclusion, we say that action is needed in the following areas:

- Improving tax administration and ensuring stability of tax legislation;
- Development of a long-term fiscal strategy; Including parafiscal taxes in the Tax Code;
- Applying professional tax rules in order to stimulate economic development;
- Improvement of the collection of taxes and fees;
- The adoption of fiscal measures to stimulate employment;
- Elimination of difficulties for exporters, construction firms and SMEs;
- Reducing social contributions;
- Encourage investments that generate added value.

5. Bibliography

[1] Dobrotă, G., Ungureanu D., Chirculescu M.F., Tax policy and economic development, IECS 2010, The Economic world's destiny: crisis and globalisation?, Sibiu;

[2] Dobrotă, G., Direct taxation in Romania and European Union, Annals of Constantin Brâncuși University, Economies serie, no. 3, p. 21-30, 2010;

[3] Dobrotă, G., Chirculescu M.F., Analysis of tax and extra taxes pressure in Romania and

- [2] **Dobrotă, G.**, - Impozitarea directă în România și uniunea Europeană, *Analele Universității Constantin Brâncuși, Seria Economie*, nr. 3, p. 21-30;
- [3] **Dobrotă, G., Chirculescu M.F.**, Analiza presiunii fiscale și parafiscale în România și Uniunea Europeană, *Analele Universității Constantin Brâncuși din Târgu Jiu, Seria Economie*, nr. 4(1), p. 300-309, 2010;
- [4] **Dobrotă, G., Ungureanu D., Chirculescu M.F.**, Analiza contribuției impozitelor la formarea veniturilor bugetare și implicațiile asupra operatorilor economici în România, IECS 2011, Sibiu;
- [5] **Talpoș, I., Dima, B., Mutascu, M., Enache, C.**, Tax Policy And Social Output: The U.E. Case, MPRA Paper 9741, University Library of Munich, Germany, revised Jun 2008;
- [6] **Văcărel I., Bistriceanu Gh. D.**, and others (2008) *Public Finance, Sixth Edition* - Didactic and Pedagogic Publishing House, Bucharest;
- [7] ***www.mfinante.ro
- [8] ***www.taxeimpozite.ro
- [9] ***www.eurostat.com
- [10] *** www.insse.ro
- European Union, *Annals of Constantin Brâncuși University, Economies serie*, no. 4(1), p. 300-309, 2010;
- [4] **Dobrotă, G., Ungureanu D., Chirculescu M.F.**, The analysis of the contribution of the income tax in forming budgetary revenues and the implications for economic operators in Romania, IECS 2011, Sibiu;
- [5] **Talpoș, I., Dima, B., Mutascu, M., Enache, C.**, Tax Policy And Social Output: The U.E. Case, MPRA Paper 9741, University Library of Munich, Germany, revised Jun 2008;
- [6] **Văcărel I., Bistriceanu Gh. D.**, and others (2008) *Public Finance, Sixth Edition* - Didactic and Pedagogic Publishing House, Bucharest;
- [7] ***www.mfinante.ro
- [8] ***www.taxeimpozite.ro
- [9] ***www.eurostat.com
- [10] *** www.insse.ro